

Kommunstyrelsen**§ 236****Svar på motion av Veronika De Jonge (M), om trygghet och säkrad studiero i Solnas skolor M:1/2025 (KS/2025:56)****Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige förklara motionen besvarad.

Sammanfattning

Veronika de Jonge (M) har till kommunfullmäktiges sammanträde den 17 februari 2025 § 37 inkommit med rubricerad motion. Motionären beskriver en ökning av kränkande behandling i skolorna under 2024, vilket påverkar både elever och lärare negativt. För att förbättra tryggheten i stadens skolor föreslår motionären att skolnämnden uppdras att inrätta en akutskola samt ansöker om statsbidrag för detta, att en central genomlysning av skolornas behov av kamerabevakning genomförs, att skolnämnden bistår skolor som önskar bevakningskameror i frågor gällande ansökan, tillstånd och andra praktiska förutsättningar samt att centrala ordningsregler tas fram.

Skolnämnden har yttrat sig över motionen.

Skolnämnden har genom sitt yttrande redogjort för att det pågår ett aktivt arbete med att säkerställa trygghet och studiero i stadens skolor. Skolnämnden har redogjort för hur de arbetar med kränkande behandling och kamerabevakning och lyfter även vikten av att arbeta med förebyggande insatser. Genom att fokusera på tidiga insatser strävar man efter att säkerställa att eleverna inte hamnar i situationer som kräver disciplinära åtgärder.

Av nämndens yttrande framgår även att det i nämndens verksamhetsplan och budget för 2025 finns en särskild aktivitet om att under året utarbeta gemensamma riktlinjer för att uppnå ökad trygghet och studiero i stadens kommunala grundskolor. Av verksamhetsplanen framgår även ett antal satsningar samt uppdrag till förvaltningen om att utveckla arbetet med att främja skolnärvaro, utveckla det skolsociala teamets verksamhet, utreda inriktning och etablera ytterligare en central särskild undervisningsgrupp samt att förbättra arbetet med trygghet och studiero under 2025.

Stadsledningsförvaltningen föreslår utifrån vad skolnämnden framfört i sitt yttrande, samt vad som i övrigt har angetts i denna tjänsteskrivelse, att motionen förklaras besvarad.

Yrkanden

Sara Kukka-Salam (S) föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Lars Rådén (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut:

Förvaltningens förslag

Bifall till motionen

Ordförande ställer förslagen mot varandra och konstaterar att kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Lars Rådén (M), Peter Edholm (L) och Samuel Klippfalk (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för förslag om bifall till motionen.

Stadsledningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2025-07-01
KS/2025:56

Svar på motion av Veronika de Jonge (M), om trygghet och säkrad studiero i Solnas skolor M:1/2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige förklara motionen besvarad.

Sammanfattning

Veronika de Jonge (M) har till kommunfullmäktiges sammanträde den 17 februari 2025 § 37 inkommit med rubricerad motion. Motionären beskriver en ökning av kränkande behandling i skolorna under 2024, vilket påverkar både elever och lärare negativt. För att förbättra tryggheten i stadens skolor föreslår motionären att skolnämnden uppdras att inrätta en akutskola samt ansöker om statsbidrag för detta, att en central genomlysning av skolornas behov av kamerabevakning genomförs, att skolnämnden bistår skolor som önskar bevakningskameror i frågor gällande ansökan, tillstånd och andra praktiska förutsättningar samt att centrala ordningsregler tas fram.

Skolnämnden har yttrat sig över motionen.

Skolnämnden har genom sitt yttrande redogjort för att det pågår ett aktivt arbete med att säkerställa trygghet och studiero i stadens skolor. Skolnämnden har redogjort för hur de arbetar med kränkande behandling och kamerabevakning och lyfter även vikten av att arbeta med förebyggande insatser. Genom att fokusera på tidiga insatser strävar man efter att säkerställa att eleverna inte hamnar i situationer som kräver disciplinära åtgärder.

Av nämndens yttrande framgår även att det i nämndens verksamhetsplan och budget för 2025 finns en särskild aktivitet om att under året utarbeta gemensamma riktlinjer för att uppnå ökad trygghet och studiero i stadens kommunala grundskolor. Av verksamhetsplanen framgår även ett antal satsningar samt uppdrag till förvaltningen om att utveckla arbetet med att främja skolnärvaro, utveckla det skolsociala teamets verksamhet, utreda inriktning och etablera ytterligare en central särskild undervisningsgrupp samt att förbättra arbetet med trygghet och studiero under 2025.

Stadsledningsförvaltningen föreslår utifrån vad skolnämnden framfört i sitt yttrande, samt vad som i övrigt har angetts i denna tjänsteskrivelse, att motionen förklaras besvarad.

Handlingar

- Skolnämndens yttrande över Motion av Veronika de Jonge (M) om ökad trygghet och säkrad studiero i Solnas skolor M:1/2024, inklusive protokollsutdrag
- Motion av Veronika de Jonge (M) om ökad trygghet och säkrad studiero i Solnas skolor M:1/2024

Maria Rönnberg
Avdelningschef

Hanna Malm
Kvalificerad utredare

Beslutet expedieras till:
Kommunfullmäktige

Bakgrund

Veronika de Jonge (M) har till kommunfullmäktiges sammanträde den 17 februari 2025 § 37 inkommit med en motion om ökad trygghet och säkrad studiero i Solnas skolor. Motionären beskriver en ökning av kränkande behandling i skolorna under 2024, vilket påverkar både elever och lärare negativt.

För att förbättra tryggheten i stadens skolor föreslår motionären att skolnämnden uppdras att inrätta en akutskola samt ansöker om statsbidrag för detta, att en central genomlysning av skolornas behov av kamerabevakning genomförs, att skolnämnden bistår skolor som önskar bevakningskameror i frågor gällande ansökan, tillstånd och andra praktiska förutsättningar samt att centrala ordningsregler tas fram.

Beredning

Motionen har remitterats till skolnämnden för yttrande.

Ärendet

Skolnämndens yttrande i korthet

Kränkande behandling

Enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) har personal som får kännedom om att en elev misstänks ha blivit utsatt för kränkande behandling skyldighet att anmäla detta till rektor. Rektor har i sin tur en skyldighet att anmäla detta till huvudmannen, som skyndsamt ska inleda en utredning och vidta åtgärder för att den kränkande behandlingen ska upphöra. I Solna stad har huvudmannen delegerat utredningsansvaret till rektorn, som i sin tur kan delegera vidare till sin personal. Alla anmälningar registreras i systemet Visma Draftit, vilket används för att anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling mellan elever. Huvudmannen får omedelbart kännedom om dessa, vilket säkerställer att anmälningsplikten genomförs i enlighet med lagstiftningen. Huvudmannen är ytterst ansvarig för att skolorna motverkar kränkande behandling och följer därför upp skolornas åtgärdande arbete två gånger per år, dels i delårsrapporten per sista augusti, dels i årsredovisningen.

Att registrerade anmälningar ökar under vissa perioder eller vissa år kan bero på flera orsaker. Skolnämndens bedömning är inte att kränkningar nödvändigtvis har ökat i skolorna. Skolnämndens bedömning är att ökningen av anmälningar kan bero på ökad medvetenhet hos

personalen med anledning av utbildningsinsatser och tydligare rutiner, vilket lett till fler anmälningar och utredningar. Det går dock inte att dra några säkra slutsatser av ökningen av de registrerade anmälningarna.

Kamerabevakning

I Solna stad är skolnämnden personuppgiftsansvarig för den kamerabevakning som sker *inomhus* i stadens skolor, medan tekniska nämnden är personuppgiftsansvarig för kamerabevakning *utomhus*. Barn- och utbildningsförvaltningen handlägger ansökningar om kamerabevakning inomhus, och tekniska förvaltningen handlägger ansökningar om kamerabevakning utomhus.

Tidigare har ansökningar om kamerabevakning inomhus i skolan dit allmänheten har tillträde, exempelvis vid receptionen eller entrén, samt ansökningar om kamerabevakning i skolor utomhus som allmänheten också har tillträde till, varit tillståndspliktiga. Det har inneburit att när en rektor skickat in ansökan till förvaltningen för att bevaka dessa områden, har förvaltningen i sin tur skickat ansökan vidare till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) som handlagt och beslutat om ansökan. Tillståndskravet har dock tagits bort med anledning av de nya kamerareglerna som trädde i kraft 1 april 2025. Ansökningar om kamerabevakning inomhus i skola dit allmänheten *inte* har tillträde, har inte varit tillståndspliktiga. Det innebär att bedömning och utredning samt beslut om kamerabevakning har gjorts på barn- och utbildningsförvaltningen redan innan de nya reglerna trädde i kraft.

Förutom att de nya reglerna innebär att tillstånd om kamerabevakning inte längre behöver sökas hos IMY, innebär de även att de som tidigare har behövt ansöka om tillstånd, i detta fall tekniska förvaltningen eller barn- och utbildningsförvaltningen, själva ska göra intresseavvägningen mellan bevakningsintresset och den enskildes intresse av att inte bli bevakad. De nya reglerna innebär dock *ingen* förändring av hur avvägningen mellan bevakningsintresset och integritetsintresset ska göras. Bevakningsintresset måste fortfarande väga tyngre för att bevakningen ska vara tillåten.

Om en rektor vill ansöka om kamerabevakning krävs det att rektorn noggrant redogör för behovet i ansökan, eftersom detta underlag kommer att ligga till grund för förvaltningens bedömning av ärendet. Barn- och utbildningsförvaltningen kan inte genomföra en genomlysning av skolornas behov av kamerabevakning, eftersom varje skolverksamhet behöver göra enskilda bedömningar i dessa fall. Barn- och utbildningsförvaltningen som handlägger och slutligen gör en bedömning kan inte först genomföra en genomlysning och därefter själva ta beslut över sitt eget ärende.

Enligt IMY väger integritetsintresset på skolor och förskolor generellt sett tungt, framför allt mot bakgrund av att barn och unga, som ska ses som särskilt skyddsvärda, uppehåller sig där. Det krävs därför i regel mycket starka skäl för att kamerabevakning ska tillåtas på en skola eller förskola.

Akutskola

Skolnämnden antog nämndens verksamhetsplan och budget för 2025 den 17 oktober 2024, § 54 och antog därefter en reviderad verksamhetsplan och budget för 2025 den 12 december 2024, § 75. I den reviderade verksamhetsplanen framgår ett antal satsningar samt uppdrag till förvaltningen att utveckla arbetet med att främja skolnärvaro, utveckla det skolsociala teamets verksamhet, utreda inriktning och etablera ytterligare en central särskild undervisningsgrupp samt

att förbättra arbetet med trygghet och studiero under 2025. Trygghet och studiero är en förutsättning för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig undervisningen och nå målen. Det systematiska arbetet med åtgärder, analys och uppföljning av trygghet och studiero ska fortsätta att utvecklas under året.

Skolnämnden vill betona vikten av att arbeta med förebyggande insatser för att undvika behovet av akutskolor. Genom att fokusera på tidiga insatser strävar man efter att säkerställa att eleverna inte hamnar i situationer som kräver disciplinära åtgärder. Det skolsociala teamet arbetar även med dessa tidiga insatser. Skolnämnden utvärderar kontinuerligt de satsningar som är under etablering och utveckling för att tillgodose varje elevs behov. Olika former av stöd och åtgärder används för att hantera olika typer av elevbeteenden, vilket innebär att varje individ måste bedömas utifrån sina unika förutsättningar.

Centrala ordningsregler

I en av nämndaktiviteterna som framgår i skolnämndens reviderade verksamhetsplan och budget för 2025, anges att gemensamma riktlinjer för att uppnå trygghet och studiero i Solna stads kommunala grundskolor ska utarbetas under 2025. Dessa riktlinjer kommer att utvecklas av den centrala förvaltningen på en övergripande nivå och syftar till att ge rektorer stöd i deras arbete med trygghet och studiero. Riktlinjerna ska därutöver kunna utgöra ett stöd i rektorernas arbete med att ta fram ordningsregler på respektive skolenhet.

Stadsledningsförvaltningens synpunkter

Stadsledningsförvaltningen anser att skolnämnden har bemött motionärens förslag i sitt yttrande samt förtydligat hur nämnden arbetar med att skapa ökad trygghet och studiero i stadens skolor idag. Skolnämnden har även redogjort för det uppdrag nämnden har utifrån verksamhetsplan och budget 2025 gällande att utarbeta gemensamma riktlinjer för att uppnå trygghet och studiero i stadens kommunala grundskolor. De riktlinjer som tas fram på central nivå syftar till att ge rektorerna stöd i deras arbete med att ta fram ordningsregler för respektive skolenhet. Stadsledningsförvaltningen vill förtydliga att de gemensamma riktlinjerna gäller samtliga kommunala skolor, inkluderat gymnasiet.

Av nämndens yttrande gällande kamerabevakning framgår att skolnämnden är ansvarig för den kamerabevakning som sker inomhus medan tekniska nämnden ansvarar för den bevakning som sker utomhus. Kommunstyrelsen antog vid sitt sammanträde den 12 maj 2025 § 91 nya riktlinjer för kamerabevakning i staden. En av uppdateringarna i de nya riktlinjerna innebär att kommunstyrelsen övertar ansvaret för den kamerabevakning som sker utomhus och är nu således den nämnd som är personuppgiftsansvarig för den kamerabevakning som sker utomhus.

Skolnämnden har idag upparbetade rutiner och god juridisk kunskap gällande kamerabevakning och stöd ges även genom stadens centrala jurister och säkerhetsavdelning på stadsledningsförvaltningen. I och med att nya riktlinjer är antagna, vilka även kommer att kompletteras med anvisningar, finns en samlad kompetens inom såväl nämnden som staden i sin helhet i att bistå skolorna i frågor om kamerabevakning. Som skolnämnden anger i sitt yttrande behöver dock bedömningen av behov av kamerabevakning ske i varje enskilt fall varpå förvaltningen från centralt håll inte kan göra en övergripande genomlysning. Barn- och utbildningsförvaltningen som handlägger och slutligen gör en bedömning kan inte först genomföra en genomlysning och därefter själv ta beslut över sitt eget ärende.

Stadsledningsförvaltningen vill särskilt framhålla att kamerabevakning inte får användas i förbyggande syfte. Kamerabevakning av personer innebär ett ingrepp i den personliga integriteten och innan kamerabevakning övervägs ska därför andra förebyggande åtgärder vidtas. Kamerabevakning utgör en kompletterande åtgärd om övriga åtgärder har visat sig vara otillräckliga. Som skolnämnden även lyfter i sitt yttrande väger integritetsintresset på skolor och förskolor generellt sett tungt, framför allt mot bakgrund av att barn och unga, som ska ses som särskilt skyddsvärda, uppehåller sig där. Det krävs därför i regel mycket starka skäl för att kamerabevakning ska tillåtas på en skola eller förskola. Precis som motionären lyfter måste eleverna befinna sig i skolmiljön med anledning av skolplikten och kommer således bli kamerabevakade om sådan finns i anläggningen.

Trygghetsfrågan i skolan är aktuell och viktig, och precis som skolnämnden påpekar i sitt yttrande skedde förändringar från och med den 1 juli 2025 då nya bestämmelser tillförs den befintliga skollagen som ett resultat av regeringens skolsäkerhetsutredning. Förändringen innebär att förskolor och skolor ska ha beredskap för att hantera hot och allvarliga våldssituationer samt vidta åtgärder för att obehöriga personer inte ska komma in på förskolans eller skolans område när verksamheten pågår. Rektorer får besluta om att genomsöka elevers väskor om det behövs för att begränsa risken för brott, ordningsstörningar eller kränkningar eller för att upprätthålla säkerheten, men bara om det är proportionerligt. Om en elev misstänks för ett brott i skolan ska rektorn som huvudregel anmäla det till polisen.

För att förbättra tryggheten i stadens skolor har motionären föreslagit att skolnämnden får i uppdrag att inrätta en akutskola. Skolnämnden betonar i sitt yttrande vikten av att arbeta med förebyggande insatser för att undvika behovet av akutskolor. Genom att fokusera på tidiga insatser strävar man efter att säkerställa att eleverna inte hamnar i situationer som kräver disciplinära åtgärder. Stadsledningsförvaltningen har inhämtat kompletterade uppgifter från barn- och utbildningsförvaltningen och av dessa framgår att barn- och utbildningsförvaltningen i dagsläget inte ser ett behov av akutskolor utan har andra verktyg att använda vid störande beteende. Skollagen reglerar rektors befogenhet att ingripa där avstängning och flytt till annan skolenhet är de mest ingripande åtgärderna. Avstängning på grund av störande eller olämpligt beteende är inte vanligt förekommande i Solnas skolor men det sker några gånger per termin, framför allt från högstadieskolor. Förflyttning på grund av ordningsstörande beteende är mer ovanligt och har inte genomförts det senaste läsåret.

Flera yrkesgrupper har anställts för att kunna arbeta förebyggande i skolan som kuratorer och socialpedagoger. Samarbetet med andra myndigheter och förvaltningar i staden har utvecklats och olika gemensamma arbetsformer har skapats. För individärenden finns samverkansformen skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF) som samverkar när det finns stor oro runt en elev.

Samtliga kommunala skolor har från höstterminen 2025 byggts om för att säkerställa att det finns rum för att kunna inrätta lokala särskilda undervisningsgrupper. Undervisningsgrupperna är till för elever som behöver ett mindre sammanhang under del av skoldagen och det behöver inte vara förknippat med ett utåtagerande beteende.

Stadsledningsförvaltningen anser att skolnämnden genom sitt yttrande har visat att det pågår ett aktivt arbete med att säkerställa trygghet och studiero i stadens skolor och har bemött

motionärens förslag. Stadsledningsförvaltningen kan vidare konstatera att den lagändring som trädde i kraft 1 juli kommer att ställa nya krav på nämndens arbete med trygghet i skolorna och att det kommer att medföra att nämnden behöver ges tid och möjlighet att ställa om till dessa.

Stadsledningsförvaltningen föreslår utifrån vad skolnämnden framfört i sitt yttrande, samt vad som i övrigt har angetts i denna tjänsteskrivelse, att motionen förklaras besvarad.

Motion: Ökad trygghet och säkrad studiero i Solnas skolor

Skolans främsta uppgift är att förmedla kunskap, väcka nyfikenhet och stötta barn och unga att nå sin fulla potential. Men till och med eleverna med bäst förutsättningar kommer att få problem att ta till sig kunskap i ett klassrum där läraren behöver lägga mer tid att säkerställa ordningen än att undervisa. En skola som inte är trygg kommer aldrig kunna fokusera på sin kärnuppgift och därför är det vår plikt som beslutsfattare att aldrig acceptera att stök och våld i skolan och göra allt i vår makt för att förhindra och förebygga otrugga skolmiljöer.

Under 2024 ökade antalet anmälda fall av kränkande behandling, tryggheten bland de yngre eleverna minskade och vittnesmål från lärare säger att skolan idag är en arbetsplats där man förväntas utstå såväl fysiska som verbala kränkningar. Skolgårdar och elevskåp används som knarkgömmor och elever med koppling till gängkriminalitet hotar, misshandlar och förstör andra elevers rätt till en trygg skolmiljö. Detta samtidigt som skolresultaten rasar.

Våld och stök i skolmiljön har blivit en vardag för Solnas elever och genom skolplikten tvingar vi alla elever att gå dit. Som politiker har vi därför ett ansvar att fatta de beslut som krävs för att se till att inget barn behöver känna en klump i magen av rädsla för våld och stök i skolan.

Några viktiga områden för att öka tryggheten och säkra studiero för eleverna är möjligheten att stärka kamerabevakningen inom stadens skolor, både invändigt och utvändigt, en annan är införandet av en kommunal akutskola samt att införa gemensamma ordningsregler och konsekvenstrappa för samtliga av stadens skolor.

Hade Solna haft fler bevakningskameror installerade i och kring stadens skolor så hade polisen haft ett mer gediget underlag för utredning i de fall brott ändå begås, och i bästa fall hade brotten aldrig begåtts just där. Under året har en rektor i Solna önskat få kameror installerade, efter att narkotika hittats på skolgården på en av stadens låg- och mellanstadieskolor, men detta har inte skett. Det är inte bara ett svek mot elever, skolpersonalen och den enskilde rektorn utan det sänder även en signal till kriminella att stadens skolor är en fristad där brott kan begås utan konsekvens.

En annan viktig faktor för att öka tryggheten och stärka studiero är att utöka de åtgärder en rektor kan vidta mot elever som hotar och stör andra. Med en akutskola, även kallat för jourskola, kan en rektor fatta beslut om omplacering av en elev upp till fyra veckor. Det är viktigt att särskilja denna skolform från exempelvis centrala särskilda undervisningsgruppen som ska arbeta med att få hemmasittande elever att kunna återvända till skolan. Omplacering till akutskolan är en disciplinär åtgärd syfte är att säkra trygghet och studiero för övriga elever och skapa en trygg arbetsmiljö för våra lärare. Genom möjlighet att omplacera eleven till en akutskola kan man säkerställa att eleven får sin utbildning tillgodosedd. Eleven får också möjlighet till stöttning och stöd i en trygg miljö, men också en långsiktigt mer hållbar skolgång.

En tredje punkt som är av stor vikt för att säkerställa trygga skolmiljöer är att tydliggöra förväntningar och sätta upp regler om vad man som elev har rätt att förvänta dig från skolan samt vad skolan förväntar sig från dem. Idag har alla skolor egna ordningsregler som tas fram gemensamt emellan lärare och elever. Detta är ett bra komplement för att utöka elevernas inflytande, men elever ska inte kunna ha vetorätt i frågor som är viktiga för att säkerställa en

grundläggande studiero och trygghet i skolan. Genom att införa centrala ordningsregler kan vi öka likvärdigheten mellan skolor samtidigt som vi minskar den administrativa bördan för rektorn.

Med anledning av ovanstående föreslår vi Kommunfullmäktige besluta att uppdra till skolnämnden:

- Att inrätta en akutskola
- Att ansöka om statsbidrag för akutskola vid nästa ansökningstillfälle
- Att göra en genomlysning kring skolornas behov av bevakningskameror med utgångspunkt i elevernas upplevda trygghet
- Att bistå de skolor som önskar bevakningskameror i frågor gällande ansökningar, tillstånd och andra praktiska förutsättningar
- Att ta fram centrala ordningsregler för att stärka tryggheten och studiero

Veronika de Jonge
Moderaterna

Barn- och
utbildningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2025-04-03
SKN/2025:139

Yttrande över motion av Veronika de Jonge (M) om ökad trygghet och säkrad studiero i Solnas skolor M:1/2025

Förslag till beslut

Skolnämnden godkänner förvaltningens yttrande över motion för vidare hantering i kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Veronika de Jonge (M) har till kommunfullmäktiges sammanträde den 17 februari 2025 inkommit med en motion om ökad trygghet och säkrad studiero i Solnas skolor. Motionen har remitterats till skolnämnden.

Enligt skollagen har alla elever rätt till en trygg och stödjande skolmiljö. Läroplanen anger att elever ska känna till hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Det är skolans och ytterst huvudmannens ansvar att skapa trygghet och studiero, vilket även kan vara avgörande för elevernas förmåga att nå utbildningsmålen. Barn- och utbildningsförvaltningen arbetar därför aktivt och kontinuerligt med att förbättra trygghet och studiero i Solna stads kommunala skolor, och under 2025 kommer arbetet att fortsätta utvecklas genom olika insatser.

Med hänsyn till förvaltningens pågående arbete som redogörs i yttrandet, samt de krav som ställs enligt gällande lagstiftning, anses motionen därför vara besvarad. Förvaltningen föreslår därmed att skolnämnden godkänner förvaltningens yttrande över motionen för vidare hantering i kommunstyrelsen.

Handlingar

- Motion av Veronika de Jonge (M) om ökad trygghet och säkrad studiero i Solnas skolor M:1/2024

Maria Gyllenberg
Förvaltningschef

Sarah Yonis Melki
Utredare

Beslutet expedieras till:
Kommunstyrelsen

Bakgrund

Sammanfattningsvis betonas i motionen vikten av en trygg skolmiljö för att elever ska kunna ta till sig kunskap och nå sin fulla potential. Motionären beskriver ökningen av kränkande behandlingar i skolorna under 2024, vilket påverkar både elever och lärare negativt. För att förbättra tryggheten föreslås åtgärder som ökad kamerabevakning, införande av en kommunal akutskola och gemensamma ordningsregler för alla skolor i staden. Dessa åtgärder syftar till att skapa en säker och lugn miljö där elever kan fokusera på sina studier och lärare kan undervisa effektivt. Genom att stärka tryggheten i skolorna kan gängkriminalitet också motverkas och narkotikahandel som påverkar skolmiljön negativt. I motionen yrkas till kommunfullmäktige att besluta att uppdra till skolnämnden att genomföra fem åtgärder.

Förvaltningens yttrande

Motionen framhåller vikten av en trygg skolmiljö som en förutsättning för att elever ska kunna tillgodogöra sig kunskap och nå sin fulla potential. Med anledning av detta kommer förvaltningen i föreliggande yttrande att bemöta de föreslagna åtgärderna var för sig.

Kränkande behandling

Enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) har personal som får kännedom om att en elev misstänks ha blivit utsatt för kränkande behandling skyldighet att anmäla detta till rektor. Rektor har i sin tur en skyldighet att anmäla detta till huvudmannen, som skyndsamt ska inleda en utredning och vidta åtgärder för att den kränkande behandlingen ska upphöra. I Solna stad har huvudmannen delegerat utredningsansvaret till rektorn, som i sin tur kan delegera vidare till sin personal. Alla anmälningar registreras i systemet Visma Drafit, vilket används för att anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling mellan elever. Huvudmannen får omedelbart kännedom om dessa, vilket säkerställer att anmälningsplikten genomförs i enlighet med lagstiftningen.

Huvudmannen är ytterst ansvarig för att skolorna motverkar kränkande behandling och följer därför upp skolornas åtgärdande arbete två gånger per år, dels i delårsrapporten per sista augusti, dels i årsredovisningen.

I rapporten *Uppföljning av skolans åtgärdande arbete mot kränkande behandling under tidsperioden 1 januari till och med 31 december 2024* (SKN/2023:1) framgår att antalet anmälningar om befarad kränkande behandling ökade något från 999 år 2023 till 1035 år 2024, medan antalet avslutade utredningar minskade från 1047 till 1006. Att registrerade anmälningar ökar under vissa perioder eller vissa år kan bero på flera orsaker. Förvaltningens bedömning är inte att kränkningar nödvändigtvis har ökat i skolorna. Förvaltningens bedömning är att ökningen av anmälningar kan bero på ökad medvetenhet hos personalen med anledning av utbildningsinsatser och tydligare rutiner, vilket lett till fler anmälningar och utredningar. Det går dock inte att dra några säkra slutsatser gällande ökningen av de registrerade anmälningarna.

Utgångspunkten vid ett avslutat ärende i systemet är när kränkande behandling först upphör. Om någon del i ett ärende saknas, begärs komplettering in. Förvaltningen kan därmed konstatera att samtliga avslutade ärenden om kränkande behandling har resulterat i att kränkningen upphört. Vid allvarligare kränkningar har ytterligare åtgärder vidtagits, inklusive polisanmälan.

Kamerabevakning

I Solna stad är skolnämnden personuppgiftsansvarig för den kamerabevakning som sker *inomhus* i stadens skolor, medan tekniska nämnden är personuppgiftsansvarig för kamerabevakning *utomhus*.

Barn- och utbildningsförvaltningen handlägger ansökningar om kamerabevakning inomhus, och tekniska förvaltningen handlägger ansökningar om kamerabevakning utomhus.

Tidigare har ansökningar om kamerabevakning inomhus i skolan dit allmänheten har tillträde, exempelvis vid receptionen eller entrén, samt ansökningar om kamerabevakning i skolor utomhus som allmänheten också har tillträde, varit tillståndspliktiga. Vilket har inneburit att när en rektor skickat in ansökan till förvaltningen för att bevaka dessa områden, har förvaltningen i sin tur skickat ansökan vidare till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) som handlagt och beslutat om ansökan. Tillståndskravet har dock tagits bort med anledning av de nya kamerareglerna som trädde i kraft 1 april 2025.

Ansökningar om kamerabevakning inomhus i skola dit allmänheten *inte* har tillträde, har inte varit tillståndspliktiga. Det innebär alltså att bedömning och utredning samt beslut om kamerabevakning har gjorts på barn- och utbildningsförvaltningen redan innan de nya reglerna trädde i kraft.

Förutom att de nya reglerna innebär att ingen behöver ansöka om tillstånd till kamerabevakning hos IMY, innebär de också att de som tidigare har behövt ansöka om tillstånd, i detta fall tekniska förvaltningen eller barn- och utbildningsförvaltningen, själva ska göra intresseavvägningen mellan bevakningsintresset och den enskildes intresse av att inte bli bevakad. De nya reglerna innebär dock *ingen* förändring av hur avvägningen mellan bevakningsintresset och integritetsintresset ska göras. Bevakningsintresset måste fortfarande väga tyngre för att bevakningen ska vara tillåten.

Om en rektor vill ansöka om kamerabevakning krävs det att rektorn noggrant redogör för behovet i ansökan, eftersom detta underlag kommer att ligga till grund för förvaltningens bedömning av ärendet. Detta innebär också att förvaltningen inte kan genomföra en genomlysning av skolornas behov av kamerabevakning, eftersom varje skolverksamhet behöver göra enskilda bedömningar i dessa fall. Förvaltningen som handlägger och slutligen gör en bedömning kan inte först genomföra en genomlysning och därefter själva ta beslut över sitt eget ärende.

Enligt IMY¹ väger integritetsintresset på skolor och förskolor generellt sett tungt, framför allt mot bakgrund av att barn och unga, som ska ses som särskilt skyddsvärda, uppehåller sig där. Det krävs därför i regel mycket starka skäl för att kamerabevakning ska tillåtas på en skola eller förskola.

Akutschola

Enligt 2 § förordning (2024:1340) om statsbidrag för personalkostnader i akutscholor definieras en akutschola som en organisatorisk lösning som är knuten till en skolenhet för att elever som avses i 5 kap. 13 § skollagen (2010:800) tillfälligt ska få utbildning utanför den egna skolenheten. En akutschola är alltså en verksamhet som har till uppgift att ta emot elever som efter beslut av rektor tillfälligt ska ges undervisning på en annan plats inom huvudmannens organisation. Det rör sig därmed om en disciplinär åtgärd för att tillförsäkra andra elever trygghet och studiero².

¹ <https://www.imy.se/verksamhet/kamerabevakning/sa-gor-ni-intresseavvagningen-pa-olika-platser/skolor-och-forskolor/>

² <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statsbidrag/statsbidrag-for-akutscholor-2025>

Skolnämnden antog nämndens verksamhetsplan och budget för 2025 den 17 oktober 2024, § 54 och antog därefter en reviderad verksamhetsplan och budget för 2025 den 12 december 2024, § 75. I den reviderade verksamhetsplanen framgår ett antal satsningar samt uppdrag till förvaltningen att utveckla arbetet med att främja skolnärvaro, utveckla det skolsociala teamets verksamhet, utreda inriktning och etablera ytterligare en central särskild undervisningsgrupp samt att förbättra arbetet med trygghet och studiero under 2025. Trygghet och studiero är en förutsättning för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig undervisningen och nå målen. Det systematiska arbetet med åtgärder, analys och uppföljning av trygghet och studiero ska fortsätta att utvecklas under året.

Arbetet med ovanstående initiativ har påbörjats, men som motionären beskriver är det viktigt att särskilja akutskola från exempelvis centrala särskilda undervisningsgruppen, som ska arbeta med att få hemmasittande elever att kunna återvända till skolan. Förvaltningen vill dock betona vikten av att arbeta med förebyggande insatser för att undvika behovet av akutskolor. Genom att fokusera på tidiga insatser strävar man efter att säkerställa att eleverna inte hamnar i situationer som kräver disciplinära åtgärder. Det skolsociala teamet arbetar även med dessa tidiga insatser. Förvaltningen utvärderar kontinuerligt de satsningar som är under etablering och utveckling för att tillgodose varje elevs behov. Olika former av stöd och åtgärder används för att hantera olika typer av elevbeteenden, vilket innebär att varje individ måste bedömas utifrån sina unika förutsättningar.

Förvaltningen arbetar således med förebyggande insatser genom olika samverkansformer för att främja trygghet och studiero. Samverkan mellan barn- och utbildningsförvaltningen och myndigheter har förstärkts och flera aktiviteter har genomförts, bland annat samverkansformen SSPF (Skola, socialtjänst, polis och fritid). Representanter från varje instans träffas regelbundet för att identifiera elever som riskerar att hamna i kriminalitet och tidigt kunna sätta in adekvata insatser utifrån varje myndighets ansvarsområde.

En akutskola är avsedd för att hantera elever med utåtagerande beteende eller som utför grova kränkningar, exempelvis genom att begå brottsliga handlingar, och som inte kan gå kvar i sin klass under viss tid. En disciplinär åtgärd är tänkt att kunna vidtas för att trygga andra elevers trygghet och studiero och ska därför vidtas enbart när det krävs. En disciplinär åtgärd ska således få eleven att ändra sitt beteende eller ge skolan tid att förbereda åtgärder för att hantera elevens beteende. De mer ingripande åtgärderna ska vidtas med försiktighet och endast om det är nödvändigt eller om de mindre ingripande åtgärderna inte gett någon effekt.

Centrala ordningsregler

Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska varje skola ha ordningsregler som rektorn beslutar om. Ordningsreglerna och hur de följs ska följas upp regelbundet. Vidare ska orsakerna till uppföljningens resultat analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och vid behov omarbetas *under medverkan* av eleverna. Det är således enbart rektor som kan leda arbetet med och besluta om ordningsregler för sin verksamhet.

I en av nämndsaktiviteterna som framgår i skolnämndens reviderade verksamhetsplan och budget för 2025, anges att gemensamma riktlinjer för att uppnå trygghet och studiero i Solna stads kommunala grundskolor ska utarbetas under 2025. Dessa riktlinjer kommer att utvecklas av den centrala förvaltningen på en övergripande nivå och syftar till att ge rektorer stöd i deras arbete

med trygghet och studiero. Riktlinjerna ska därutöver kunna utgöra ett stöd i rektorernas arbete med att ta fram ordningsregler på respektive skolenhet.

Slutsatser

Enligt skollagen har alla elever rätt till en trygg och stödjande skolmiljö. I läroplanen anges att elever ska känna till hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Det är skolans och ytterst huvudmannens ansvar att skapa trygghet och studiero. Trygghet och studiero kan alltså vara avgörande för elevernas förmåga att nå utbildningsmålen. Förvaltningen arbetar därför aktivt och kontinuerligt med att förbättra trygghet och studiero i Solna stads kommunala skolor, och under året kommer arbetet att fortsätta utvecklas genom olika insatser.

Förvaltningen bevakar även de nya säkerhetskrav i skollagen som regeringen föreslår, vilka bland annat innebär åtgärder för att obehöriga inte ska vistas i våra förskolor och skolor, beredskapsplaner för våldssituationer, skyldighet för skolan att polisanmäla brott som sker i verksamheten och möjlighet att söka igenom elevernas väskor under vissa förutsättningar. Bakgrunden till dessa åtgärder är den skolsäkerhetsutredning som tidigare har lagts fram. Åtgärderna ska hanteras i ett snabbspår och föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Skolnämnden**§ 26****Yttrande över motion av Veronika de Jonge (M) om trygghet och säkrad studiero i Solnas skolor (SKN/2025:139)****Beslut**

Skolnämnden godkänner förvaltningens yttrande över motion för vidare hantering i kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Veronika de Jonge (M) har till kommunfullmäktiges sammanträde den 17 februari 2025 inkommit med en motion om ökad trygghet och säkrad studiero i Solnas skolor. Motionen har remitterats till skolnämnden.

Enligt skollagen har alla elever rätt till en trygg och stödjande skolmiljö. Läroplanen anger att elever ska känna till hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Det är skolans och ytterst huvudmannens ansvar att skapa trygghet och studiero, vilket även kan vara avgörande för elevernas förmåga att nå utbildningsmålen. Barn- och utbildningsförvaltningen arbetar därför aktivt och kontinuerligt med att förbättra trygghet och studiero i Solna stads kommunala skolor, och under 2025 kommer arbetet att fortsätta utvecklas genom olika insatser.

Med hänsyn till förvaltningens pågående arbete som redogörs i yttrandet, samt de krav som ställs enligt gällande lagstiftning, anses motionen därför vara besvarad. Förvaltningen föreslår därmed att skolnämnden godkänner förvaltningens yttrande över motionen för vidare hantering i kommunstyrelsen.

Yrkande

Eva Eriksson (S) och Thomas Magnusson (V) föreslår att skolnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Veronika de Jonge (M) och Nataliya Hulusjö (KD) föreslår att skolnämnden bifaller motionen.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut

Förvaltningens förslag

Veronika de Jonges (M) och Nataliya Hulusjös (KD) förslag

Ordförande ställer förslagen mot varandra och konstaterar att tekniska nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Veronika de Jonge (M) reserverar sig mot beslutet.